

kitto!

...eta

762 zkia. 2011-V-6

ASTEKARIA

ELA

EUSKAL SINDIKATUA

100 urteko ibilbide eraginkorra

Eclipse
Ropa Juvenil
de la 40 a la 48

Zuloagatarren, 7 - behea
Gazte Jantziak
40 talletik 60ra artekoak
Tel. 943 53 02 48

Euskal Herrixan afiliatu gehixen dakan ELA sindikatu abertzaliak sortu zala 100 urte betetzen dittu aurten eta, hori aprobetxatuz, hainbat ekimen antolau dittu efemeridia gogoratu eta egindako bidari errepasua emoteko. Danetariko gauzak izan dittu ibilbide horrek, "gerra osteko une latzak tartian, ondasunak be kendu zeskuezen-eta". Oñ harro dagoz denbora horretan lortutakarekin eta animoso etorkizunari begira. Gure herrixa be historixa horretako protagonista izan da hainbat bider eta, hillaren 9xan eta 10ian Bidebarrieta kaleko egoitzan ikusgai izango dan erakusketia aprobetxatuz, bertako ordezkari birekin izan gara. Jarraixan dozue Jose Angel Ulaziarekin eta Amaia Lasagabasterrekin izandako tartetxuan sindikatuari buruz egindako analisisa, ehun urtiotako hainbat urrats gogoratuz.

Bilbon egin zittuan lehelengo urratsak ELA sindikatuak oin dala ehun urte, Correo kalian, 178 bihargin bildu eta Solidaridad de Obreros Vascos-eko araudixa onartu ebenian. Sindikatuak azkar batian hartu eban indarra Gipuzkoan eta Bizkaian, baiña hamarkada bi bihar izan zittuan Araban eta Nafarruan estabildadia lortu arte. Eibarren sindikatuaren ordezkari moduan urte mordua daroian Jose Angel Ulazia mutrikuarra Manu Robles Fundaziñoko idazkarixa da gaur egun eta, berak diñoskunez, "sindikatuaren sorreran, rebindikaziño bidia hartu biharrian, afiliatuaren babesa billatu eban ELAk: mutualidadiak sortu,

Eibarko Unión Local-ak 1977xan Moncloaren paktuen aurka egindako manifestaziñua. / JUAN CRUZ LOPEZ.

Mende osua bihargiñen aldeko borrokan

konsumo kooperatibak eta halakuak... Tostarteko arrantzaliñentzat be barku bi erosi zittuan eta baita lurrak Nafarroako Erriberan". Premiñazko artikuluak merkia-go erosteko hainbat inizatiba hartu zittuan sindikatuak bihargiñen alde.

Langabetuendako komedoriak, subsidio berezixak, atenziño medikua, eskolarizaziñua... guzti hori baztertu barik be, pausu baxiak emoten hasi zan ELA eta baita marko geografikua zabaltzen, ofizietako agrupaziñuen inguruan. **1929xan lehelengo Kongresua egiñ eban, Eibarren** hain zuzen: "Urriaren 12xan eta 13an izan zan, Asteleñan. Orduan frontoia baiño gehixago antzoki antzerakua zan", diño Ulaziak. Kongresu horretan hartuko dau indarra arlo errebindikatibuak eta Gasteizen egindako bigarrenian STV izena hartuko dau eta Sindikatu Kristauen Naziñoarteko Konfederaziñuan sartuko da. Sasoi horretan, eta behin Errepublikan sartuta, "gero eta aliantza gehixago izango dittu sozialista eta anarkistekin".

Behin 50.000 afiliatu izatera heldu zanian eta Iruñean 3. Kongresua egitteko prestaketak hasitta, Gerra Zibillak bertan behera laga eban kongresu hori eta, ondoren, klandestinidarian eta exilioan mugidu zan ELA. "Eusko Gudarostearen barruan, San Andres batalloia osatu eben gurera afiliatuak", kontatzen deskue Amagoia Lasagabaster eskualdeko arduradunak eta Ulaziak. Ha-

men euren biharra egitteko kondiziñorik ez ba eguan be, naziñoartian gogor saiatu ziran orduko arduradunak eta Munduko Sindikatuen Federaziñuan eta Sindikatu Libreñen Naziñoarteko Konfederaziñuan integratu ziran: "ELAren nortasuna naziñoartian izan da beti eta harrotasunez esan geinke mundu guztiko erakundietan izan garala. Poloniako Solidarnosc-ekin gu izango gara bakarrak hainbeste esparruetan egoten", diñoskue harrotasun puntu batekin.

Hirugarren Kongresua be Eibarren

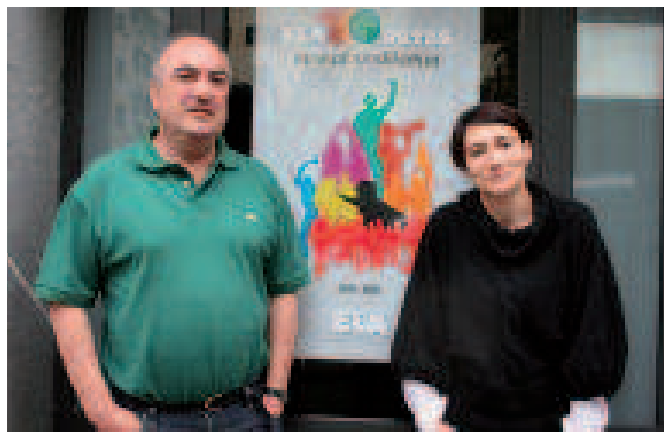
Francoren erregimena amaieran, "belauñaldi baxiak hartzen dau indarra sindikatuaren: refundaziñua edo birsorkundia gertatzen da". 1976ko Kongresua zati bittan egingo da, lehelengua Euban eta bigarrenengua Eibarren: "Hamen presentaziño publikua egin zan eta sindikatuak sozialista definidu eban bere burua, munduko naziñuen askatasunaren aldekoa". Horrekin batera, "erabagi potoluenak hartu ziran, euren artian, independentzia politikuaren aldekoa eta baita autonomia finantziarixuaren aldekoa, horrek gure kuotak jasotzia ekarri arren". Alkartasun erresistentzia kutxarena be sasoi hartakua da.

1977ko maiatzaren 2xan legalizauko dabe sindikatuak, "beste 180 organizaziño eta asoziaziño profesionalekin batera". Horrekin batera, Moncloako paktuen aurka egin-

go dau ELAK eta bere politika sindikala "halako paktuen kontrakua izango da". Bihargiñen Estatutuaren kontra be egingo dau eta euskal esparruaren aldeko posturia hartuko. Autonomia Estatutuari babesa eskinduta be, "handik aurrera ikusitta zelan gauzatu zan, 1997xan Gernikako ekimenian Estatutua hilda zeguala" aldarrikau eban eta soberanismoari heldu zetsan. Bittartian, Lasagabasterrek gogoratzen deskunez, "90. hamarkadarekin batera, generuarena eta generazionala izango dan aldaketia gertauko da sindikatuan. 8. Kongresuko fotografixa 'zatarrak' (35 gizonetzko eta emakume bakarra) emakumiari eta gaztieri bidia egin bihar jakuela emon eban aditzera eta horri heldu gentsan". Horrekin batera juan zan "erabagi potoluak adostuta hartuko zirala" esaten eban asmua be, ordutik bete dana.

Lau egoitza Eibarren

Gure herrixan, Kongresuetatik aparte, "ELAn izen propixua" euki daberen jendia egon da: "Jose Gorroñogoitia I. Zuzendaritza Konfederaleko buruarekin batera, Andoni Zendoia eta Luis Mari Arana ejekutibako kidiak dagoz, eta baita Naziño batzordeko Juan Cruz López eta Alfonso Moya". Eibarren Polikarpo Larrañaga apaizaren lana be aitzindarixetakua izan zan: "Sasoi hartan bihargiñak ez ziran plaza-gizonak eta apaizak ahalmen gehixago ekelako propagandista izateko".

Jose Angel Ulazia eta Amagoia Lasagabaster Eibarko ELAko egoitzaren aurrian. / SILBIA HERNANDEZ

(1994ra arte) eta Arraguetakuarekin amaitzeko, bertan bost urte inguru egitteko".

Erakusketa apala

Ehun urteko bide horretan sakontzeko aprobetxau dabe aukera hau eta, beste hainbat ekitaldixekin batera, erakusketa ibiltarixa dihardue eskintzen herririk herri. Gurian astelehenian eta martitzenian izango da ikusgai Bidebarrieta lokalian. "Panoramikia antxiñako dokumentuen kopixak eta originalak, arlo desbardiñen inguruko posterrak (Kongresuak, Maiatzaren 1ak, emakumia, ekologixia...), pegatinak, exiliatuen fitxak, argazkixak, karnetak, periodikuetako mantxetak, iikurrak... Betidaniko militantiak, gaiñera, gonbidauta dagoz martitzenian, 19.00etan, egingo dan harrerara", diñoskue ELAko ordezkari bixak. Sindikatua gaur egun? "Iñoz baiño indartsuago".

Jose Elorrieta ELAko sekretarixoa nagusixa izandakoa Eibarren sindikatuko kidiakin.

ARTOLA

jatetxea

ASTEBURUKO DEGUSTAZIO MENUA

Paletilla iberikoa
Etxeko foie-a
Piña eta Burgosko gaztai entsalada

Legatza laban edo
Bakailaoa pikillo saltsarekin

Solomilloa plantxan edo
Karrillera ondo-saltsarekin

Degustazio postrea edo
Gaztai moussea edo
Limoi sorbetea cavarekin

Urteko ardoa, sagardoa edo beste

Astelehenetik
barixakura
EGUNEKO
MENUA
15 €

Tokia gordetzeko:
943206348

25 € + BEZ

EGOITZA NAGUSIA
Bidebarrieta 20 - beheko, eskumak

MUGICA FUNERARIA

Tanatorio Crematorio del Bajo y Alto Deba

Tanatorioa eta Errozketa laboa
Egoiberran (Signo poligonoan)
Partikular, mitua eta osagora orokor zerbitzuak
Koroak - Ekelak - Urteurrenko ajakak
Euskal Herri osoko ospitaleen bertan zaizko
Naziño eta Naziñoarteko irratidok

Mugica Erorzketa
Funerarioa laboa

TELEFONOA (24 ORDU)
943 201 951